

WOJEWODA ŁÓDZKI

Łódź, 9 marca 2026 r.

PNIK-III.431.14.2025

**Zarząd
Fundacji Jim
ul. Tatrzańska 105, 93-279 Łódź
KRS: 0000127075**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 29 ust. 4 w związku z art. 29 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie¹, w okresie od 1 grudnia 2025 r. do 8 stycznia 2026 r. przeprowadzona została kontrola Fundacji Jim, ul. Tatrzańska 105, 93-279 Łódź, KRS: 0000127075².

Zakres kontroli: prawidłowość gromadzenia i wydatkowania środków finansowych pochodzących z 1,5% podatku dochodowego od osób fizycznych³ w organizacji pożytku publicznego, w tym na kontach indywidualnych (tzw. subkontach) podopiecznych organizacji w okresie: 1 stycznia – 31 grudnia 2024 r.

Kontrola została przeprowadzona przez zespół kontrolerów – pracowników oddziału kontroli Wydziału Prawnego, Nadzoru i Kontroli Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi, legitymujących się upoważnieniami Wojewody Łódzkiego z 25 listopada 2025 r.⁴, w składzie:

- P. Paweł Remisz – Kierownik oddziału – kierownik zespołu,
- P. Tomasz Kubera – Starszy Inspektor Wojewódzki,
- P. Adam Niezgodzki – Specjalista,
- P. Mateusz Kraszewski – Młodszy Specjalista.

Ustaień dokonano na podstawie dokumentacji Fundacji oraz wyjaśnień złożonych przez Dyrektora Finansów i Administracji Fundacji⁵.

Do ustaleń zawartych w protokole kontroli⁶ Prezes Zarządu Fundacji złożył pismem z 9 lutego 2026 r. zastrzeżenia i dodatkowe wyjaśnienia, do których odniesiono się w stanowisku z 24 lutego 2026 r. Argumentacja Prezesa Zarządu Fundacji i odniesienie się do tejże argumentacji zostały uwzględnione w niniejszym dokumencie pokontrolnym.

Natomiast w kilku kwestiach ww. pismo Prezesa Zarządu Fundacji zawierało *de facto* informacje o sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości.

¹ Tekst jednolity obowiązujący na początku okresu objętego kontrolą: Dz. U. z 2023 r. poz. 571. Tekst jednolity obowiązujący obecnie: Dz. U. z 2025 r. poz. 1338. Dalej: ustawa OPP.

² Dalej: Fundacja / organizacja / OPP.

³ Dalej: 1,5 % podoof.

⁴ Upoważnienia nr: 85/2025 – 88/2025.

⁵ Osoba upoważniona przez Prezesa Zarządu Fundacji do reprezentowania Fundacji w toku kontroli, w tym do składania wyjaśnień. Wyjaśnienia pisemne z: 4, 9, 11, 16, 18, 30 grudnia 2025 r. oraz 7, 8, 13 stycznia 2026 r.

⁶ Podpisanym przez kontrolerów 27 stycznia 2026 r.

ŁÓDZKI URZĄD WOJEWÓDZKI W ŁÓDZI

90-926 Łódź, ul. Piotrkowska 104, tel.: (+48) 42 664 10 00, fax: (+48) 42 664 10 40Elektroniczna Skrzynka Podawcza ePUAP: /lodzuw/SkrytkaESP
<https://www.gov.pl/web/uw-lodzki>

Administratorem danych osobowych jest Wojewoda Łódzki. Dane przetwarzane są w celu realizacji czynności urzędowych. Masz prawo do dostępu, sprostowania, ograniczenia przetwarzania danych. Więcej informacji znajdziesz na stronie <https://www.gov.pl/web/uw-lodzki> w zakładce ochrona danych osobowych.

Skontrolowaną działalność ocenia się **pozytywnie z nieprawidłowościami**⁷.

Ustalenia kontroli.

1. Podstawowe informacje o Fundacji.

Zgodnie ze Statutem Fundacji⁸ (§ 11) celami Fundacji są:

- a) niesienie pomocy osobom w spektrum autyzmu, ich rodzinom oraz bliskim,*
- b) niesienie pomocy osobom niepełnosprawnym, ich rodzinom oraz bliskim,*
- c) niesienie pomocy osobom z grup zagrożonych wykluczeniem społecznym,*
- d) udzielanie pomocy placówkom wychowawczym i opiekuńczo-wychowawczym,*
- e) udzielanie pomocy w kształceniu dzieci i młodzieży, ze szczególnym uwzględnieniem*
- f) dzieci i młodzieży niepełnosprawnej,*
- g) integracja dzieci i młodzieży niepełnosprawnej ze zdrową częścią społeczeństwa,*
- h) ochrona i promocja zdrowia obejmująca prowadzenie poradni zdrowia, praktyki*
- i) lekarskiej ogólnej i specjalistycznej, prowadzenie działalności leczniczej, terapii*
- j) specjalistycznej oraz ośrodków rehabilitacji,*
- k) promocja zatrudnienia i aktywizacja zawodowa osób pozostających bez pracy*
- l) i zagrożonych zwolnieniem z pracy,*
- m) wspieranie rozwoju przedsiębiorczości, w tym także wśród osób niepełnosprawnych,*
- n) realizacja zadań w zakresie pomocy społecznej, w tym pomocy rodzinom*
- o) i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywania szans życiowych tych osób.*

Fundacja realizuje swoje cele poprzez (§ 12):

- a) organizowanie i finansowanie świetlic środowiskowych zajmujących się dziećmi i młodzieżą,*
- b) dożywianie dzieci i młodzieży,*
- c) zakup odzieży, obuwia, pomocy naukowych i artykułów pierwszej potrzeby dla dzieci i młodzieży oraz osobom niepełnosprawnym będących w takiej potrzebie,*
- d) organizowanie i finansowanie rehabilitacji dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej,*
- e) organizowanie i dofinansowywanie turnusów rehabilitacyjnych, obozów integracyjnych dla osób wymienionych w § 11,*
- f) organizowanie i finansowanie wycieczek i zabaw dla osób wymienionych w § 11,*
- g) organizowanie i finansowanie imprez sportowych i rekreacyjnych dla osób wymienionych w § 11,*
- h) dofinansowanie placówek wychowawczych i opiekuńczo-wychowawczych,*
- i) zakup niezbędnych leków dla osób wymienionych w § 11,*
- j) prowadzenie zajęć terapeutycznych i artystycznych dla osób wymienionych w § 11,*
- k) udzielanie indywidualnej pomocy finansowej i rzeczowej i prawnej osobom wymienionym w § 11,*
- l) działalność fizjoterapeutyczną,*

⁷ Stosowana skala ocen: pozytywna, pozytywna z uchybieniami, pozytywna z nieprawidłowościami, negatywna.

⁸ Okazano Statut Fundacji z adnotacją, że był obowiązujący w 2024 r. Kontrolą objęto Statut w wersji obowiązującej na początek 2024 r. oraz Statut w wersji obowiązującej po zmianie z maja 2024 r. Wersja Statutu obowiązująca na 1 stycznia 2024 r. została przyjęta przez Konwent Założycieli Fundacji 29 grudnia 2023 r. Kolejna wersja Statutu została przyjęta przez Konwent Założycieli Fundacji 7.05.2024 r. Zmiany Statutu zostały zgłoszone do Krajowego Rejestru Sądowego.

- m) organizowanie szkoleń, warsztatów, kursów i konferencji, w tym usług kształcenia zawodowego lub przekwalifikowania zawodowego, szkoleń prowadzonych przez psychologów, psychiatrów,*
- n) działalność wydawniczą służącą realizacji zadań z zakresu: ochrony i promocji zdrowia, promocji zatrudnienia i aktywizacji zawodowej osób pozostających bez pracy i zagrożonych zwolnieniem z pracy oraz wspierania rozwoju przedsiębiorczości,*
- o) działalność z zakresu pomocy społecznej dla osób niepełnosprawnych oraz dla osób starszych prowadzona zarówno z zakwaterowaniem jak i bez zakwaterowania,*
- r) działalność z zakresu edukacji, oświaty i wychowania obejmującą prowadzenie wychowania przedszkolnego, szkół podstawowych, gimnazjów oraz szkół specjalnych przysposabiających do pracy,*
- s) działalność z zakresu ochrony i promocji zdrowia obejmująca prowadzenie poradni zdrowia, praktyki lekarskiej ogólnej i specjalistycznej, prowadzenie działalności leczniczej, terapii specjalistycznej oraz ośrodków rehabilitacji,*
- t) organizowanie pomocy prawnej dla osób wymienionych w § 11.*
- u) niesienie pomocy osobom neuroróżnorodnym, ich rodzinom oraz bliskim.*

Statutem określono, że Fundacja może prowadzić nieodpłatną i odpłatną działalność pożytku publicznego oraz określono zakres obu rodzajów działalności (§ 21a). Wypełniony został więc wymóg art. 10 ust. 3 ustawy OPP, zgodnie z którym zakres prowadzonej działalności nieodpłatnej lub odpłatnej pożytku publicznego organizacje pozarządowe i podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 określają w statucie lub w innym akcie wewnętrznym.

Statut określa, że Fundacja może prowadzić działalność gospodarczą w rozmiarach służących realizacji celów statutowych (§ 8 ust. 1). W przepisie tym określono zakres działalności gospodarczej. W § 8 ust. 2 Statutu wskazano, że działalność gospodarcza jest służebna wobec działalności statutowej oraz że dochód z działalności gospodarczej służy prowadzeniu działalności statutowej. Z kolei w § 8 ust. 3 Statutu przewidziano, że cały dochód z działalności gospodarczej jest przeznaczony na działalność statutową.

W *Rocznym sprawozdaniu merytorycznym z działalności organizacji pożytku publicznego za rok 2024* wskazano, że organizacja prowadziła działalność nieodpłatną, odpłatną. Nie prowadzono działalności gospodarczej.

Organami Fundacji są: Konwent Założycieli, Zarząd, Rada (§ 22 Statutu).

Skład organów Fundacji:

Zarząd Fundacji: P. Tomasz Michałowicz – Prezes, P. Marcin Krzyżanowski – Wiceprezes.

Rada Fundacji: P. Lidia Klichowicz - Przewodnicząca, P. Andrzej K. Pietrucha – Członek, P. Jadwiga Więciór – Członek, P. Radosław Wiśniewski – Członek⁹.

W okresie objętym kontrolą nie zachodziły zmiany w składzie organów Fundacji¹⁰.

9 Skład organów ustalono na podstawie sprawozdania merytorycznego Fundacji za 2024 r. i odpisu pełnego z KRS wg stanu na 23 października 2025 r.

10 Ustalono na podstawie wyjaśnień Dyrektora Finansów i Administracji z 4 grudnia 2025 r. i odpisu pełnego z KRS wg stanu na 23 października 2025 r.

W tabeli przedstawiono kompetencje organów istotne z punktu widzenia kontroli.

Konwent Założycieli	Ustalenie i zmiany Statutu. Zawieranie i rozwiązywanie umów o pracę, umów cywilnoprawnych z członkami Zarządu oraz ustalanie wysokości wynagrodzenia członków Zarządu z tytułu powołania.
Zarząd	Kierowanie długofalową działalnością Fundacji. Reprezentowanie Fundacji na zewnątrz. Strategiczne zarządzanie Fundacją, ustalanie kierunków oraz metod działania, w tym w zakresie realizacji celów statutowych. Sporządzanie sprawozdań z działalności Fundacji. Zarządzanie majątkiem Fundacji. Zatwierdzanie budżetu rocznego. Ustalanie wewnętrznego regulaminu działania Zarządu. Podejmowanie decyzji o rozpoczęciu działalności gospodarczej. Możliwość powierzenia bieżącego zarządzania i kierowania realizacją celów statutowych osobom zatrudnionym na stanowiskach kierowniczych w Fundacji.
Rada	Rozpatrywanie i zatwierdzanie sprawozdań. Udzielanie absolutorium Zarządowi. Ustalanie kierunków i metod działania Fundacji. Prawo wglądu do dokumentacji Fundacji, żądania udzielenia wyjaśnień od członków Zarządu i pracowników Fundacji.

W odniesieniu do realizacji kompetencji władz organizacji w 2024 r. stwierdzono, że:

- Zarząd nie ustalił wewnętrznego regulaminu działania, co wyjaśniono tym, iż Zarząd jest 2-osobowy i nie zachodziła konieczność dodatkowego regulowania procedur działania ww. organu. Kontrola ocenia wyjaśnienie jako wiarygodne, jednakże ponieważ Statutem założono ustalenie regulaminu (nie możliwość ustalenia), zatem z formalnego punktu widzenia należy stwierdzić nieprawidłowość¹¹;
- w odniesieniu do zagadnienia strategicznego zarządzania Fundacją, ustalania kierunków oraz metod działania – wyjaśniono:
W Fundacji opracowywana jest przez Zarząd odpowiedzialny za zarządzanie Fundacją strategia działania Fundacji na okres 3 lat Strategia działania Fundacji po jej zaakceptowaniu przez Radę jest przedstawiana pracownikom przez Zarząd.
W oparciu o strategię działania Fundacji określone są zarówno cele działania Fundacji jako organizacji jak i jej poszczególnych działów/pracowników. Corocznie jest ona aktualizowana zarówno o zrealizowane zadania jak i postawione cele na kolejny okres. Zasadą działania Fundacji jest, iż decyzje zapadają z zachowaniem zasad transparentności po przeprowadzeniu wewnętrznych konsultacji. Z biegiem lat z uwagi na skalę działalności Fundacji oraz postępujący proces elektronicznego funkcjonowania w szczególności w okresie po wybuchu epidemii Covid 19 większość decyzji zapadała na spotkaniach w formie wideokonferencji;
- w ramach zagadnienia zarządzania środkami 1,5% pdoof podano:
W Fundacji zostały opracowane i uchwalone wewnętrzne regulacje: regulamin subkont i katalog kosztów refundowanych. Środkami pochodzącymi z 1,5% pdoof zarządzano

¹¹ Norma Statutu bowiem brzmi: *Do Zarządu (...) należy (...) ustalanie wewnętrznego regulaminu działania zarządu; nie zaś: może należeć.* Opisywana kwestia została poruszona w piśmie Prezesa Zarządu Fundacji z 9 lutego 2026 r., ujęta jako zastrzeżenia do ustaleń kontroli. Stanowiskiem wobec zastrzeżeń z 24 lutego 2026 r. zastrzeżenie zostało uznane za niezasadne, tym samym je oddalono.

zgodnie z obowiązującym w regulaminem subkont oraz katalogiem kosztów refundowanych.

Fundacja korzysta z elektronicznego systemu obsługi subkont, w którym następuje rejestracja subkont (aktywacja/dezaktywacja), składane są wnioski przez beneficjentów o refundację lub zapłatę, rozpatrywane oraz rozliczane. System pozwala na efektywny nadzór na wnioskami oraz kontrole zgodności wniosków z katalogiem kosztów refundowanych.

W ramach rozpoznania wniosku dedykowany pracownik weryfikuje udostępniane dokumenty oraz weryfikuje zgodność z katalogiem kosztów dedykowanych. Po weryfikacji wniosku jest on zatwierdzany, kierowany do korekty przez wnioskodawcę lub odrzucany.

Wedle posiadanych danych, około 30% wniosków zwracanych jest do korekty z uwagi na błędy formalne np. brak należytego opisu dokumentów finansowych, brak załączenia dokumentów lekarskich, brak załączenia orzeczenia o stopniu niepełnosprawności lub diagnozy lekarskie, brak informacji o formie płatności na fakturze.

W fundacji praktykowany jest zarówno system refundacji środków jak i bezpośredniej zapłaty dla sprzedawcy. Około 1% wniosków jest finalnie odrzucanych, albo usuniętych przez beneficjenta w przypadku gdy beneficjent nie dokonał jego korekty.

Uchwalone regulacje wewnętrzne wraz z wdrożeniem systemu elektronicznego pozwalają na sprawny nadzór nad wydatkowaniem tych środków oraz ich zgodnością z założonymi celami.

Ponadto w nawiązaniu do kompetencji Zarządu, którą stanowi możliwość powierzenia bieżącego zarządzania i kierowania realizacją celów statutowych osobom zatrudnionym na stanowiskach kierowniczych w Fundacji – poinformowano:

Zadania w tym zakresie realizowane były przez:

- 1) Dział fundraisingu - Sekcja subkont - na czele którego stoi Menedżer ds. Fundraisingu i Komunikacji - w zakresie rozliczania wniosków zgodnie z regulaminem subkont*
- 2) Sekcja Finansów i rozliczeń - kierowana przez koordynatora sekcji, którego przełożonym jest Dyrektor finansów i administracji - w zakresie wykonywania płatności (...).*

Zatem w istocie uprawnienie Zarządu co do zarządzania środkami 1,5% pdoof zostało delegowane na przedstawicieli Fundacji obsługujących internetowy system subkont¹². W tej kwestii kontrola uwag nie wnosi;

- odnośnie do metod i kierunków działania Fundacji w kontrolowanym roku powiadomiono:

Zgodnie z podziałem odpowiedzialności i kompetencji odpowiedzialnym za opracowanie strategii działania Fundacji jest Zarząd jako organ wykonawczy fundacji, który przedstawia ją Radzie. Strategia działania Fundacji po jej zaakceptowaniu przez Radę (ewentualnej korekcie) jest przedstawiana pracownikom przez Zarząd, wdrażana i egzekwowana. W fundacji nie były praktykowane sformalizowane procedury zatwierdzania strategii.

W toku prezentacji strategii na kolejny okres omawiane są także wyniki działania w latach minionych stopień jej realizacji;

¹² Opisująca kwestia została poruszona w piśmie Prezesa Zarządu Fundacji z 9 lutego 2026 r., ujęta jako zastrzeżenia do ustaleń kontroli. Prezes Zarządu Fundacji zarzucił kontroli błędną interpretację stanu faktycznego. Stanowiskiem wobec zastrzeżeń z 24 lutego 2026 r. zastrzeżenie zostało uznane za niezasadne, tym samym je oddalono. Podkreśla się raz jeszcze, że delegowanie uprawnień przez Zarząd Fundacji do zarządzania kontrolowanymi środkami finansowymi określonym pracownikom czy strukturom w ramach Fundacji jest umożliwiające Statutem Fundacji. Z uwagi na wspomniany czynnik, rozbudowaną strukturę OPP oraz szeroki zakres działalności kontrola uwag nie wnosi do ustalonego stanu faktycznego.

- poza sprawozdaniami: merytorycznym i finansowym za 2024 r., opracowany został raport za 2024 r., jako obszerny dokument opisujący działania Fundacji w kontrolowanym okresie. W raporcie wskazano na jedną z możliwości wspierania finansowego Fundacji, jaką jest przekazywanie środków 1,5% pdoof;
- Zarząd wprowadził od 17 października 2023 r. *Regulamin Serwisu Subkont JiM oraz nowego Katalogu Kosztów Refundowanych*¹³. W dalszej części niniejszego dokumentu i w załączniku do niego odniesiono się szerzej do ww. Regulaminu;
- Rada na posiedzeniu 10 czerwca 2024 r. zatwierdziła sprawozdanie finansowe, sprawozdanie merytoryczne za 2023 r. oraz podjęła decyzję o przeznaczeniu dodatniego wyniku finansowego za 2023 r. w kwocie 2 109 894,52 zł na fundusz statutowy Fundacji¹⁴;
- Rada na posiedzeniu 26 czerwca 2025 r. zatwierdziła sprawozdanie finansowe, sprawozdanie merytoryczne za 2024 r. oraz podjęła decyzję o przeznaczeniu dodatniego wyniku finansowego za 2024 r. w kwocie 3 353 041,13 zł na fundusz statutowy Fundacji¹⁵.

Podjęcie przez Radę decyzji o przeznaczeniu dodatniego wyniku finansowego za 2023 r. i za 2024 r. na fundusz statutowy Fundacji wypełnia także przepis art. 20 ust. 1 pkt 3 ustawy OPP: organizacją pożytku publicznego może być organizacja pozarządowa oraz podmiot wymieniony w art. 3 ust. 3 pkt 1 i 4, z zastrzeżeniem art. 21, która spełnia łącznie następujące wymagania: (...) 3) nadwyżkę przychodów nad kosztami przeznacza na działalność, o której mowa w pkt 1;

- natomiast jak wynika z wyjaśnień i okazanych dokumentów, Rada – pomimo obowiązku udzielania Zarządowi absolutorium z wykonywanych czynności – nie wypełniła wskazanego obowiązku określonego Statutem, co ocenić należy jako nieprawidłowość¹⁶;
- w aspekcie funkcji Rady jako organu kontroli i nadzoru OPP powiadomiono:

Podstawową formą kontroli i nadzoru jest ocena sprawozdań finansowych i merytorycznych oraz dyskusja nad tymi dokumentami oraz przygotowywaną przez Zarząd strategią działania Fundacji. Od czasów wspomianej powyżej elektronizacji procesów komunikacji wywołanej najpierw epidemią Covid 19, a później dywersyfikacją działalności Fundacji poprzez utworzenie szkół w Warszawie część komunikacji realizowana jest na odległość z użyciem teleinformatycznych narzędzi komunikacji;

- sprawozdanie finansowe za 2024 r. podlegało badaniu przez podmiot zewnętrzny – biegłego rewidenta; w dokumencie podsumowującym badanie biegły rewident wskazał, m.in., że sprawozdanie przedstawia rzetelny i jasny obraz sytuacji majątkowej i finansowej Fundacji, zostało sporządzone na podstawie prawidłowo prowadzonych ksiąg rachunkowych¹⁷.

Pozytywnie ocenia się zlecenie zewnętrznemu podmiotowi audytorskiemu przeprowadzenia badania sprawozdania finansowego;

- w odniesieniu do działań promocyjnych / reklamowych wyjaśniono:

Fundacja stara się oszczędnie i gospodarnie podchodzić do kosztów działań promocyjnych ze środków pochodzących z 1,5% pdoof, Z uwagi na niewielką skalę wydatkowanych środków

¹³ Uchwała Zarządu nr 2/10/2023 z 16 października 2023 r.

¹⁴ Uchwały nr: 1, 2, 3 z 10 czerwca 2024 r.

¹⁵ Uchwały nr: 1, 2, 3 z 26 czerwca 2025 r.

¹⁶ W kontroli w administracji rządowej niedochowanie wymogów aktów wewnętrznych jednostek kontrolowanych ocenia się jako nieprawidłowość. *Vide: Standardy kontroli w administracji rządowej.*
<https://www.gov.pl/web/premier/procedura-i-metodyka-kontroli>

¹⁷ Dokument podsumowujący badanie z 27 maja 2025 r.

z 1,5% pdoof nie uchwalano w tym zakresie dodatkowych regulacji. Każdorazowo nadzór nad wydatkowaniem tych środków realizowany jest w drodze jednostkowej decyzji.

Uznaje się, że kompetencje organów Fundacji, zarówno wynikające z ustawy OPP jak i ze Statutu, były realizowane, z zastrzeżeniem dotyczącym niewprowadzenia regulaminu działania Zarządu oraz nieudzielenia Zarządowi, przez Radę, absolutorium.

W kontrolowanej organizacji, poza Statutem, *Polityką rachunkowości*, o której mowa w dalszej części, funkcjonuje *Regulamin Serwisu Subkont JiM oraz nowego Katalogu Kosztów Refundowanych*.

Serwis subkont Fundacji został opracowany w postaci elektronicznej aplikacji założonej na stronie internetowej Fundacji, w zakładce Subkonta¹⁸. Serwis umożliwia założenie subkonta, gromadzenie środków, m.in. z wpływów z 1,5% pdoof, składanie wniosków przez podopiecznych lub ich opiekunów prawnych o zapłatę / refundację. W toku kontroli Fundacja zaprezentowała działanie systemu oraz przedstawiła obszerne informacje w zakresie działania systemu. Przeprowadzono także oględziny działania serwisu¹⁹. Poniżej podano najważniejsze informacje co do działania serwisu.

Wyjaśniono, że użytkownikami serwisu Subkonta Jim mogą być tylko osoby fizyczne. Wiek beneficjentów zawierał się w przedziale 1-80 lat. Fundacja dopuszcza możliwość prowadzenia subkonta dla więcej niż jednego beneficjenta, jeżeli beneficjenci mają tych samych rodziców / opiekunów prawnych. Wskazano, że rozwiązanie takie jest ułatwieniem dla rodziców / opiekunów.

Wnioski o zapłatę / refundację składane są w formie elektronicznej. Beneficjent / opiekun prawny musi zatem wybrać odpowiedni wniosek. Do wniosków dołączane są dowody księgowe dokumentujące poniesienie kosztu przez beneficjenta lub jego opiekuna prawnego, ewentualna dokumentacja medyczna, inne dokumenty związane z danymi kosztami. Dowody księgowe muszą zostać odpowiednio opisane przez beneficjentów / opiekunów prawnych.

Po wyłącznie elektronicznym złożeniu wnioski są weryfikowane przez pracowników Fundacji, na skutek czego są ewentualnie kierowane do korekty przez podopiecznych lub ich opiekunów prawnych. Weryfikacją zajmują się pracownicy działu fundraisingu i komunikacji Fundacji, koordynator ds. subkont, menadżer ww. działu. Weryfikacja obejmuje: kompletność dokumentacji, prawidłowość wypełnienia wniosku, sprawdzenie poniesionych kosztów pod kątem katalogu kosztów refundowanych. Po zatwierdzeniu wniosku Fundacja dokonuje: 1) zapłaty bezpośrednio na rzecz podmiotu, od którego zakupiono towary / usługi albo 2) refundacji kosztów na konto podopiecznego / opiekuna prawnego. Wnioski mogą zostać także odrzucone.

Serwis umożliwia także:

- sprawdzenie aktualnego stanu środków na subkoncie danego beneficjenta;
- sprawdzenie wpływów na dane subkonto z podziałem na wszystkie rodzaje środków i lata;
- promowanie danego subkonta poprzez fakt, że subkonto zawiera materiały promocyjne przygotowane do wydruku i rozpowszechniania;

¹⁸ <https://jim.org/>

¹⁹ Protokół oględzin z 8 grudnia 2025 r.

- sprawdzenie stanu rozpatrywania wniosków.

Fundacja podała, że w 2024 r.:

- na koniec wskazanego okresu aktywnych było 5 249 subkont;
- założono 318 subkont (nowych);
- zamknięto 64 subkonta na wniosek opiekunów beneficjentów;
- nie miały miejsca sytuacje, o których mowa w § 10 *Regulaminu Serwisu Subkont JiM oraz nowego Katalogu Kosztów Refundowanych*, tj. zablokowanie lub usunięcie konta.

W załączniku do niniejszego dokumentu zawarto najważniejsze – z punktu widzenia kontroli – informacje dotyczące *Regulamin Serwisu Subkont JiM oraz nowego Katalogu Kosztów Refundowanych*.

Wprowadzenie w Fundacji scharakteryzowanego internetowego systemu subkont i ww. Regulaminu ocenia się pozytywnie. Zdaniem kontroli funkcjonowanie systemu ułatwia sprawne rozpatrywanie wniosków o refundację / zapłatę składanych przez beneficjentów / ich opiekunów prawnych, co zapewniają rozwiązania techniczne w systemie.

Poza aktami wewnętrznymi opisanymi w niniejszym dokumencie pokontrolnym (Statut, *Polityka rachunkowości*, *Regulamin Subkont*, *Katalog kosztów refundowanych*) innych aktów wewnętrznych nie wprowadzono.

2. Wysokość środków finansowych pochodzących z 1,5% pdoof.

Na potrzeby niniejszej kontroli dokonano ustaleń w kwestii wysokości środków 1,5% pdoof, które organizacja otrzymała w 2024 r.

W *Rocznym sprawozdaniu merytorycznym z działalności organizacji pożytku publicznego za 2024 r.* wskazano, że organizacja otrzymała środki finansowe pochodzące z 1,5% pdoof w wysokości 15 679 044,38 zł.

Ustalono, że na powyższą kwotę składają się poszczególne kwoty cząstkowe:

Konto księgowe	Kwota operacji zarejestrowana w 2024 r. ²⁰	Dodatkowe informacje
700-02-01 <i>Całkowite przychody z 1,5%</i>	13 503 678,6221	Kwota po potrąceniu opłaty administracyjnej 8%.
700-02-02 <i>Opłata administracyjna 8%</i>	1 204 551,41	Kwota pobrana na cele statutowe Fundacji.
700-02-09 <i>1,5% do swobodnego wykorzystania</i>	942 691,09	Wyjaśniono, że nazwa konta jest nazwą skróconą. Pełna nazwa konta to: <i>1,5% do swobodnego wykorzystania na cele statutowe Fundacji</i> . Na danym koncie także księgowano środki 1,5% pdoof przekazane z urzędów skarbowych, środki pozostałe po zamknięciu subkont, środki przeterminowane 4-letnie z subkont. Podano także, że środki księgowane na tym koncie nie pozostają w

²⁰ Kwoty w zł.

²¹ W ramach konta księgowego 700-02-01 zidentyfikowano 1 nieprawidłową operację na kwotę 281,21 zł – księgowanie z 29 lutego 2024 r. Wyjaśniono, że dane księgowanie było błędne oraz powinno zostać dokonane na innym koncie księgowym. Zatem stwierdza się nieprawidłowość w obszarze rejestracji zdarzeń gospodarczych w ewidencji księgowej.

		bezpośredniej dyspozycji beneficjentów.
700-02-10 <i>Oплата административная 4%</i>	28 123,26	Podano, że konto 700-02-10 nie służy do rejestrowania operacji gospodarczych związanych ze środkami z pdoof, lecz dotyczącymi darowizn. Wskazano zatem, że kwota została omyłkowo doliczona przez Fundację do łącznej kwoty otrzymanych środków pdoof. Jednakże na późniejszym etapie kontroli ustalono, że pomimo że konto nie służy do ewidencjonowania środków pdoof, to kwota 28 123,26 zł pochodziła ze środków pdoof, zatem słusznie została doliczona do łącznej wartości przychodów z tych środków, choć błędnie ją zaksięgowano. Nieprawidłowe księgowe ujęcie kwoty 28 123,26 zł ocenia się jako nieprawidłowość.

Kontrola uwag nie wnosi do opisanej dywersyfikacji przychodów w ewidencji księgowej, jednak zauważa się, że przyjęty sposób księgowania przychodów generuje ryzyko błędów, co może się przekładać na wykazanie nieprawidłowych danych w sprawozdawczości i co miało miejsce w kontrolowanej Fundacji²².

W informacji dodatkowej do sprawozdania finansowego za 2024 r. podano kwotę przychodów ze środków 1,5% pdoof: 13 503 678,62 zł, a zatem inną niż w sprawozdawczości merytorycznej, wynikającą wyłącznie z jednego z kont księgowych służących do rejestracji przychodów. Jako nieprawidłowość ocenia się zatem niejednołitość danych w sprawozdaniach organizacji.

Drugostronnie wpływ środków 1,5% pdoof ewidencjonowano na koncie księgowym 131-B19 Citi – *Kampania 1%*.

Na stronie internetowej Ministerstwa Finansów, w wykazie OPP, które w 2024 r. otrzymały środki 1,5% pdoof za 2023 r., według stanu na 15 września 2024 r., widnieje kwota otrzymanych środków 1,5% pdoof: 15 643 171,60 zł²³. Wyjaśniono, że środki 1,5% pdoof były przekazywane Fundacji przez urzędy skarbowe jeszcze po 15 września 2024 r., w sprawozdawczości uwzględniono kwotę ogólną przychodów z 1,5% pdoof²⁴.

22 Zdaniem kontroli bardziej praktycznym modelem byłoby księgowanie wszystkich środków pdoof otrzymywanych z urzędów skarbowych na jednym koncie księgowym przychodowym (z którego saldo roczne mogłoby być przenoszone do sprawozdawczości za dany rok), a następnie rozksięgowywanie tych środków wedle potrzeb Fundacji – na inne konta księgowe.

23 <https://www.gov.pl/web/finanse/1-5-procent-podatku-dla-opp>

24 Różnica pomiędzy kwotą przychodów wg stanu na 15 września 2024 r. a kwotą na koniec roku obrachunkowego 2024 r. wyniosła 35 872,78 zł. Kontrola ustaliła, w jaki sposób kwota została zaksięgowana – kontrolowana jednostka przedstawiła w tej kwestii wyjaśnienia, wydruki z ewidencji księgowej. Kontrola zauważyła, że część tej kwoty została nieprawidłowo zaksięgowana – dotyczy kwoty na koncie 700-02-10 (28 123,26 zł).

Na początek okresu sprawozdawczego organizacja wykazała, w sprawozdaniu merytorycznym, posiadanie środków 1,5% pdoof w kwocie 13 790 310,17 zł. W oparciu o dokumentację finansową potwierdzono ww. kwotę²⁵.

W przedmiotowej kwestii udzielono także obszernych wyjaśnień:

W związku z prośbą o uszczegółowienie odpowiedzi dotyczącej środków zgromadzonych w serwisie Jim w tym także środków pozyskanych w ramach 1,5% pdoof wskazujemy, iż środki o które pytają kontrolujący nie są gromadzone przez Fundację w celach inwestycyjnych. Środki te zgodnie z Regulaminem Serwisu Subkonta Jim pozostają do dyspozycji Beneficjentów Fundacji. Z perspektywy Fundacji środki te traktowane są jako środki „restricted” czyli pozostające wyłącznie do dyspozycji Beneficjentów (w okresie 48 miesięcy). Zgodnie z zapisem § 11 pkt 6 Regulaminu Serwisu Subkonta Jim „Ze środków zgromadzonych na subkoncie, można skorzystać wyłącznie poprzez złożenie wniosku o zapłatę lub refundację. § 11 pkt 26 stanowi, iż „Środki Pieniężne w ramach refundacji/zapłaty będą wypłacane na rzecz Beneficjenta w pierwszej kolejności z środków zgromadzonych z darowizn, a następnie z środków zgromadzonych z 1,5% z najkrótszym terminem ważności.”

Zgodnie z § 11 pkt 29 środki zgromadzone z 1,5% można wykorzystać przez okres 48 miesięcy od daty ich wpływu na Subkonto. Informacja o terminie ważności środków jest dostępna po zalogowaniu na subkonto w zakładce „STAN ŚRODKÓW”. Dopiero w przypadku niewykorzystania środków pieniężnych (§ 11 pkt 30) zgromadzonych za pośrednictwem Serwisu w poprzednim roku kalendarzowym, przez okres 48 miesięcy od przekazania informacji o ich wysokości, zgodnie z procedurą przewidzianą w ust. 4 niniejszego paragrafu bądź w przypadku wystąpienia braków formalnych w dokumentach wskazanych w ust. 17 niniejszego paragrafu, środki te mogą być wykorzystane przez Fundację na inne cele statutowe Fundacji. Środki o które pytają kontrolerzy nie są zatem gromadzone przez Fundację w celach inwestycyjnych, lecz gromadzone przez Beneficjentów Fundacji i na ich rzecz. Niezależnie od powyższych Fundacja wskazuje, iż w rzeczywistości prowadzi działania, na które długofalowo pozyskuje i gromadzi środki z różnych źródeł, jednakże są to inne środki. Fundacja w minionym okresie zrealizowała inwestycję uruchomienia placówki edukacyjnej w Warszawie przy ul. Cieślowskich 33 w której zlokalizowany jest już Punkt Przedszkolny i Szkoła. Aktualnie Fundacja prowadzi działania przygotowawcze w celu realizacji w Łodzi przy ul. Tatrzńskiej 105 na działce 20/10 inwestycji budowlanej wybudowania budynku przedszkola o powierzchni zabudowy 1490 m² oraz powierzchni użytkowej 250 m², albowiem obecnie posiadane warunki lokalowe w coraz większym stopniu ograniczają działalność Fundacji. Planowana inwestycja obejmuje budynek o powierzchni zabudowy 1490 m² oraz powierzchni użytkowej 1250 m². Obiekt przeznaczony będzie dla 60-80 dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Chcielibyśmy, aby w budynku znalazło się też miejsce dla sal terapeutycznych oraz ogrodu zimowego. Obiekt jaki chcielibyśmy przygotować dla naszych podopiecznych będzie realizował zasady projektowania uniwersalnego. Kluczowe przy opracowywaniu już wstępnej koncepcji była dostępność pomieszczeń oraz kształtowanie bryły w taki sposób by wszystkim zapewnić jak najbardziej naturalne możliwości użytkowania. Przedszkole pozbawione będzie barier architektonicznych.

Kontrola przyjęła przedstawione wyjaśnienia.

25 Bilans otwarcia na 1 stycznia 2024 r. konta księgowego 131-B19 Citi – Kampania 1%. Kontrola zwraca uwagę, że należy dostosować nazwę konta księgowego do obecnego nazewnictwa środków pdoof: 1,5%.

3. Wyodrębnienie rachunkowe środków pochodzących z 1,5% pdoof.

W kontrolowanej organizacji przyjęto *Politykę rachunkowości* obowiązującą od 31 stycznia 2023 r.²⁶. Okazano także plan kont księgowych syntetycznych i analitycznych²⁷.

Plan kont księgowych przewiduje konta do ewidencjonowania operacji gospodarczych dotyczących środków 1,5% pdoof:

131-B19 *Citi - Kampania 1%*,
401-01-06-03 *Darczyńcy 1,5%*,
402-05-03 *Darczyńcy 1,5%*,
402-06-03 *Darczyńcy 1,5%*,
402-08-01 *Darczyńcy stali*,
402-08-03 *Darczyńcy 1,5%*,
402-09-03 *Darczyńcy 1,5%*,
402-11-03 *Darczyńcy 1,5%*,
409-03-01 *Refundacje 1,5%*,
700-02-01 *Całkowite przychody z 1,5%*,
700-02-09 *1,5% do swobodnego wykorzystania*.

Nie na wszystkich wymienionych kontach księgowych rejestrowano operacje w 2024 r., natomiast ustalono, że koszty sfinansowane ze środków pdoof były rejestrowane także na wielu innych kontach księgowych, które w nazwie nie zawierają określenia: *1,5%*. Konta te wymieniono w dalszej części niniejszego dokumentu.

Wobec powyższego właściwym byłoby wprowadzenie w nazewnictwie kont księgowych oznaczenia: *1,5% pdoof* – w przypadku tych kont, które w istocie służą rejestracji operacji gospodarczych w ramach środków 1,5% pdoof – celem zapewnienia przejrzystości ewidencji księgowej.

W zakresie zweryfikowanym przez niniejszą kontrolę, stwierdzono, że na kontach księgowych kosztowych nie rejestrowano innych operacji gospodarczych. Zatem został wypełniony wymóg określony 27 ust. 2c ustawy OPP: organizacja pożytku publicznego wyodrębnia w ewidencji księgowej środki, o których mowa w ust. 2, w tym wysokość środków wydatkowanych na promocję 1,5% podatku dochodowego od osób fizycznych, o której mowa w art. 27c ust. 1.

Księgowość organizacji prowadzona była przez podmiot zewnętrzny.

4. Wydatkowanie środków finansowych pochodzących z 1,5% pdoof otrzymanych w 2024 r.

[Informacje sprawozdawcze]

W *Rocznym sprawozdaniu merytorycznym z działalności organizacji pożytku publicznego za rok 2024* wskazano, że wysokość kosztów poniesionych w okresie sprawozdawczym ze środków finansowych 1,5% pdoof wyniosła 12 216 505,34 zł.

Wymieniona kwota jest także równa kwocie kosztów nieodpłatnej działalności pożytku publicznego, sfinansowanych ze środków 1,5% pdoof.

26 Wprowadzona uchwałą Zarządu Fundacji nr 3/01/2023 z 31 stycznia 2023 r. Przedstawiciel Fundacji poprzez adnotację na dokumencie podał, że okazana *Polityka rachunkowości* obowiązywała w 2024 r.

27 Załącznik do *Polityki rachunkowości*.

W ww. sprawozdaniu (pkt III.3.3) podano działania, w ramach których poniesiono wydatki ze środków 1,5% pdoof: *Pomoc bezpośrednia dla beneficjentów Fundacji, kampanie społeczne, koszty administracyjne* 12 216 505,34 zł.

W pkt III.3.4 ww. sprawozdania określono szczegółowe cele kosztów ze środków 1,5% pdoof: *Pomoc bezpośrednia dla Beneficjentów* 10 079 151,13 zł.

W sprawozdaniu finansowym za 2024 r. podano kwotę kosztów inną niż w sprawozdaniu merytorycznym: 10 079 151,13 zł. Wyjaśniono, że przedmiotowa kwota to wartość refundacji poniesionych w 2024 r., a zatem w sprawozdaniu finansowym podano niekompletną kwotę kosztów, co ocenia się jako nieprawidłowość.

[Ewidencja księgowa, rodzaje kosztów sfinansowanych ze środków pdoof]

Na łączną kwotę kosztów sfinansowanych ze środków 1,5% pdoof poniesionych w badanym okresie składają się następujące rodzaje kosztów:

Rodzaj wydatków	Konto księgowe analityczne, na którym zarejestrowano dany rodzaj kosztów	Kwota wydatkowana w 2024 r.	Udział kosztu
<i>Spoty reklamowe</i>	401-01-06-03 <i>Darczyńcy 1,5 %</i>	1 537,50 zł	100%
<i>Reklama promocja na Facebook</i>	402-05-03 <i>Darczyńcy 1,5%</i>	9 497,35 zł	100%
<i>Kampania 1,5%</i>	402-08-01 <i>Darczyńcy stali</i>	3 013,50 zł	100%
<i>Refundacje</i>	409-03-01 <i>Refundacje 1,5%</i>	10 079 151,13 zł	100%
<i>Usługi IT serwisu Subkont JIM</i>	402-03-02	14 760,00 zł	100%
<i>Prace IT nad aplikacją dla beneficjentów Subkont</i>	402-03-02	2 238,60 zł	100%
<i>Usługa IT - wgranie danych darczyńców 1,5% do systemu CRM</i>	402-03-02	9 840,00 zł	100%
<i>Obsługa IT pliku 1,5%</i>	402-03-02	8 118,00 zł	100%
<i>Usługa administrowania systemem CRM</i>	402-03-02	29 540,99 zł	100%
<i>Obsługa strony www.jim.org oraz domeny, licencje</i>	402-12	52 464,82 zł	podzielnik 63%
<i>Usługa Inspektora Ochrony Danych Osobowych</i>	402-03-04	915,87 zł	podzielnik 63% i 33%
<i>Obsługa księgowa</i>	402-03-01	14 689,22 zł	podzielnik 63% i 33%
<i>Obsługa prawna</i>	402-03-03	7 468,08 zł	podzielnik 63% i 33%
<i>Koszty utrzymania systemu księgowego</i>	402-03-02	2 009,02 zł	podzielnik 63% i 33%
<i>Usługi telekomunikacyjne</i>	402-02-02	6 765,44 zł	podzielnik 63% i 33%
<i>Obsługa kadrowa</i>	402-03	7 954,40 zł	podzielnik 63% i 33%
<i>Koszty wynagrodzeń wraz z rezerwami</i>	konta zespołu 404 i 405	974 980,72 zł	podzielnik 63% , 33%, 100%
<i>Koszty działań rzeczniczych</i>	402-03-04	147 600,00 zł	100%

<i>Licencja programu LEX</i>	<i>401-03-04</i>	<i>7 287,73 zł</i>	<i>100%</i>
<i>Koszty działu HR</i>	<i>konta zespołu 400-409</i>	<i>66 729,79 zł</i>	<i>10% podzielnik</i>
<i>Koszty Działalności Misyjnej</i>	<i>konta zespołu 400-409</i>	<i>26 268,12 zł</i>	<i>100%</i>
<i>Koszty opracowania narzędzia do diagnozy autyzmu u dorosłych</i>	<i>402-03-12/402-03-02/409-90</i>	<i>8 949,45 zł</i>	<i>100%</i>
<i>Koszty utrzymania i funkcjonowania powierzchni biurowej działu FiK w Warszawie</i>	<i>konta zespołu 401/402/409</i>	<i>158 946,65 zł</i>	<i>podzielnik 63%</i>
<i>Koszty utrzymania i funkcjonowania powierzchni biurowej działu FiK w Łodzi</i>	<i>konta zespołu 400/401/402/409</i>	<i>59 538,90 zł</i>	<i>podzielnik 63%</i>
<i>Koszty opracowania modelu SCERTS (model wspiera rozwój dzieci i młodzieży w spectrum autyzmu)</i>	<i>konta zespołu 402/405/409</i>	<i>112 023,37 zł</i>	<i>100%</i>
<i>Oplaty bankowe</i>	<i>402-14</i>	<i>47 930,25 zł</i>	<i>podzielnik 63%</i>
<i>Obsługa IT (w tym domeny, licencje)</i>	<i>401-03-04/ 402-03-02/405-05-04</i>	<i>34 503,80 zł</i>	<i>podzielnik 63%</i>
<i>Koszty kampanii społecznych/ informacyjnych/ promocyjnych, poradników, których w momencie ich ponoszenia nie można w 100% przypisać do kosztów ponoszonych celem pozyskania środków z 1,5% podatku dochodowego od osób fizycznych</i>	<i>konta zespołu 401/402/404</i>	<i>293 736,56 zł</i>	<i>100%</i>
<i>Wypożyczenie pozostałe</i>	<i>401-03-90</i>	<i>746,71 zł</i>	<i>100%</i>
<i>Wypożyczenie IT</i>	<i>401-03-02</i>	<i>5 908,66 zł</i>	<i>100%</i>
<i>Niskocenny sprzęt IT</i>	<i>401-03-01</i>	<i>21 390,71 zł</i>	<i>100%</i>
SUMA		12 216 505,34 zł	

W ramach wymienionych kont księgowych koszty działań promocyjnych i reklamowych ewidencjonowane były na odrębnych kontach. Wyjaśniono, że koszty marketingu i promocji oraz refundacji ze środków 1,5% podoof ewidencjonowano na nw. kontach, jeżeli w momencie ponoszenia kosztów, można przypisać im finansowanie w całości ze środków 1,5% podoof.

Konto	Nazwa konta	Opis
401-01-06-03	<i>Materiały fundraisingowe (druki, gadżety,...)- Darczyńcy 1,5 %</i>	<i>Koszty zakupu materiałów o charakterze fundraisingowymi, które w momencie ich ponoszenia, można w 100% przypisać do kosztów ponoszonych celem pozyskania środków z 1,5% podatku dochodowego od osób fizycznych</i>
402-05-03	<i>Zakup mediów online i offline - Darczyńcy 1,5 %</i>	<i>Koszty zakupu usług obcych mediów online i offline o charakterze promocyjno-reklamowo-informacyjnym, które w momencie ich ponoszenia, można w 100% przypisać do kosztów ponoszonych celem pozyskania środków z 1,5% podatku dochodowego od osób fizycznych</i>

402-08-03	Usługi graficzne - Darczyńcy 1,5 % *	Koszty zakupu usług obcych graficznych o charakterze promocyjno-reklamowo-informacyjnym, które w momencie ich ponoszenia, można w 100% przypisać do kosztów ponoszonych celem pozyskania środków z 1,5% podatku dochodowego od osób fizycznych.
409-03-01	Subkonta - refundacje - Refundacje 1,5 %	Koszty wynikające z zapłaty/refundacji rozpatrzonych pozytywnie wniosków Subkontowych w elektronicznym systemie subkont. Koszty odnoszą się do zapłaty/refundacji za koszty/ wydatki wykazane w pozytywnie rozpatrzonych wnioskach Subkontowych. Zapłaty/Refundacje dotyczą środków zgromadzonych na Subkoncie Beneficjenta, które zostały przez niego pozyskane z tytułu 1,5%.

* w 2024 r. omyłkowo koszty związane z zakupem usług graficznych w kwocie 3 013,05, które w sprawozdaniu merytorycznym wykazano w kwocie łącznej 14 048,35 zł (koszty kampanii informacyjnej lub reklamowej związanej z pozyskiwaniem 1,5% podatku dochodowego od osób fizycznych) zaksięgowana na innym poziomie konta analitycznego dedykowanego darczyńcom stałym, zapis z konta 402-08-01 przekazano Organowi Kontrolującemu²⁸.

[Model księgowy kosztów stosowany przez Fundację]

Jak wynika z powołanych wcześniej wyjaśnień i zestawień, w przypadku niektórych rodzajów kosztów, ich część sfinansowana została ze środków 1,5% pdoof.

W tej kwestii udzielono wyjaśnień: *W przypadku kosztów, które w momencie ich ponoszenia w 100% można przypisać do kosztów bezpośrednich ponoszonych celem pozyskania środków z 1,5% pdoof księgowania odbywają się comiesięcznie, bezpośrednio na kontach analitycznych, które w swym opisie posiadają oznaczenie „Darczyńcy 1,5%”.*

W przypadku kosztów, które mają charakter kosztów pośrednich i w momencie ich ponoszenia w 100% nie można ich przypisać m.in. do do kosztów ponoszonych celem pozyskania środków z 1,5% pdoof oraz do kosztów związanych z obsługą Subkont czy Beneficjentów Fundacji Jim przypisanie kosztów do środków 1,5% pdoof odbywa się przy wykorzystaniu rocznych kluczy podziałowych, po zamknięciu roku obrachunkowego.

Mając na względzie, że:

- system finansowo-księgowy nie jest optymalnym środowiskiem, dla rozliczenia kosztów o charakterze pośrednim w cyklach miesięcznych,
- specyfika ponoszonych kosztów na kampanie społeczne i marketingowe dedykowane 1,5% oraz darowiznom ma charakter silnie sezonowy,
- przychody z 1,5% pdoof przychodzą „z opóźnieniem” i są w głównej mierze odnotowywane w jednym miesiącu, mimo, że koszty bezpośrednio i pośrednio ponoszone na niniejsze cele są generowane w cyklach ciągłych w każdym miesiącu roku, celem odzwierciedlenia realnego, „ciężaru działalności” związanej z obsługą 1,5% w skali całego roku, stosuje się roczny klucz przychodowy, którego pełne i wiarygodne wyznaczenia jest możliwe po zamknięciu roku obrachunkowego.

W odniesieniu do zacytowanych wyjaśnień kontrola zwraca uwagę na wymóg art. 27 ust. 2c ustawy OPP. Dodatkowe konkluzje w poruszonym aspekcie księgowania zamieszczono w dalszej części niniejszego dokumentu – we fragmencie dotyczącym księgowania wynagrodzeń pracowników Fundacji sfinansowanych ze środków 1,5% pdoof.

²⁸ Tekst pod tabelą stanowi część wyjaśnień przedstawiciela Fundacji.

W przypadku z kolei kosztów ponoszonych na zapłatę / refundację stwierdzono, że w ewidencji księgowej do ewidencjonowania tych kosztów zaangażowana jest grupa kont księgowych 203 Rozrachunki Tysiąc Dzieci.

Opisano szeroko model księgowania: (...) *Na podstawie otrzymanych obcych dowodów i przyznaniu refundacji/zapłaty (pozytywnie rozpatrzony wniosek) tworzona jest w systemie subkontowym nota refundacyjna, która importowana jest do systemu księgowego (tzw. paczka refundacyjna) a następnie każda nota zawarta w paczce księgowana jest strona Wn konto 390-2 noty, strona Ma konta 203-rozrachunki Tysiąc Dzieci, analitycznie na poszczególnego Podopiecznego, którego dotyczy dana refundacja. Na podstawie noty tworzony jest przelew w banku, po zaksięgowaniu wyciągu bankowego rozlicza się konto 203-dotyczące Podopiecznego. Następnie na podstawie wystawionych paczek refundacyjnych następuje zbiorcze księgowanie wg. zestawienia excel raz w m-cu na konta strona Wn 409-03-01 refundacje 1,5% strona Ma konto 390-2 noty. Zatem odzwierciedlenie poszczególnych zapłat/refundacji w ewidencji księgowej Fundacji znajduje się na kontach bilansowych, tj. na koncie 309-2 Pozostałe rozliczenia Noty i na koncie księgowym 203 Rozrachunki Tysiąc Dzieci oraz w plikach Excel służących do zbiorczych księgowania na koncie 409-03-01 refundacje 1,5%.*

Kontrola przyjmuje udzielone wyjaśnienia.

Dokonując refundacji / zapłaty Fundacja kierowała się wytycznymi określonymi w *Regulaminie Serwisu Subkont JiM oraz nowego Katalogu Kosztów Refundowanych*. Natomiast wystąpiły także przypadki refundowania / zapłaty kosztów nieuwzględnionych w ww. katalogu, co zostało wyjaśnione: (...) *Każdy wydatek nieuwzględniony w Katalogu Kosztów Refundowanych był rozpatrywany indywidualnie. Decyzję podejmowano po szczegółowej analizie sytuacji Beneficjenta oraz zasadności złożonego wniosku. Podstawą do refundacji lub dokonania płatności były szczególne potrzeby Beneficjenta wynikające ze stanu zdrowia, takie jak konieczność stosowania zwiększonej ilości środków czystości, występowanie alergii, potrzeba kontroli masy ciała, utrzymania aktywności fizycznej, a także zapewnienie transportu czy zakup przedmiotów wykorzystywanych w terapii.*

Kontrola przyjmuje złożone wyjaśnienia.

Jak wynika z wcześniej zamieszczonego zestawienia, z kontrolowanych środków finansowano wynagrodzenia z tytułu umów o pracę i wynagrodzenia z tytułu umów cywilnoprawnych. Podano, że powyższe nie powodowało pomniejszenia środków beneficjentów. Finansowane były w całości wynagrodzenia pracowników rozpatrujących wnioski beneficjentów oraz wykonujących czynności administracyjne, finansowe, rozliczeniowe. Pracownicy działu rzecznictwa świadczący wsparcie prawne dla beneficjentów mieli wynagrodzenia finansowane także w całości ze środków 1,5% pdoof. Z kolei wynagrodzenia pracowników działu HR były finansowane w 10% ze środków pdoof, zaś wynagrodzenia pracowników działu fundraisingu i komunikacji – w 63%.

W kwestii księgowego wyodrębniania kosztów generowanych przez wynagrodzenia pracowników Fundacji udzielono obszernych wyjaśnień: *Na poczet prowadzonych działań sprawozdawczych przyjmuje się, że wynagrodzenia pracowników zaangażowanych w rozpatrywanie wniosków subkontowych oraz czynność*

natury administracyjno/ finansowo/ rozliczeniowych subkont są w 100 % finansowane ze środków 1,5% pdoof. Niniejsze koszty w 100% można przypisać do kosztów związanych z obsługą Subkont oraz Beneficjentów.

Wynagrodzenia pracowników zatrudnionych w dziele Rzecznictwa świadczących wsparcie prawne dla Beneficjentów są 100% finansowane ze środków 1,5% pdoof. Niniejsze koszty w 100% można przypisać do kosztów związanych z obsługą Beneficjentów Fundacji Jim.

Wynagrodzenia pracowników Fundraisingu i Komunikacji mają charakter kosztów pośrednich. W momencie ich ponoszenia w 100% nie można ich przypisać do kosztów bezpośrednich ponoszonych celem pozyskania środków z 1,5% pdoof oraz kosztów związanych z obsługą Subkont oraz Beneficjentów Fundacji Jim. Celem alokacji niniejszych kosztów wynagrodzeń do kosztów związanych z obsługą 1,5% stosuje się przychodowy klucz podziałowy (udział przychodów z 1,5% pdoof w ogóle przychodów działu Fundraisingu i Komunikacji w danym roku obrachunkowym).

Wynagrodzenia pracowników HR mają charakter kosztów pośrednich. W momencie ich ponoszenia w 100% nie można ich przypisać do kosztów bezpośrednich związanych z obsługą Subkont oraz Beneficjentów Fundacji Jim. Celem alokacji niniejszych kosztów do kosztów związanych z obsługą 1,5% stosuje się klucz podziałowy oparty na liczbie etatów (stan na ostatni dzień roku obrachunkowego).

Koszty wynagrodzeń finansowane ze środków 1,5% pdoof księgowane są na poniższych kontach księgowych:

404-01 Wynagrodzenia z umów o pracę

404-02 Wynagrodzenia z umów cywiln.

405-01 Ubezpieczenia społ./FP i FGŚP

405-02 Ubezpieczenia emerytalne

405-03 PPK

W księgach rachunkowych Fundacji Jim koszty wynagrodzeń ujmowane są w układzie rodzajowym oraz kalkulacyjnym pozwalającym na ewidencję kosztów zgodnie z miejscem ich powstawania.

W tym celu zostały wyodrębnione centra kosztów odpowiadające kosztom poszczególnych działów/ jednostek wchodzących w skład struktury organizacyjnej Fundacji Jim. Koszty wynagrodzeń obciążają dane centrum kosztu, zgodnie z zaszeregowaniem danego pracownika do określonego działu/ jednostki (np. Fundraising i Komunikacja, HR, Rzecznictwo, Dział Finansów i Administracji itd.).

W Fundacji nie został wprowadzony model wyodrębniania księgowego składnika wynagrodzenia, który jest finansowany ze środków 1,5% pdoof, ponieważ przeważająca większość kosztów wynagrodzeń ma charakter kosztów pośrednich i w momencie ich ponoszenia w 100% nie można przypisać ich do kosztów bezpośrednich związanych z obsługą Subkont oraz Beneficjentów. Przez co z praktycznego punktu widzenia osiągnięcie pełnej analityki dekretacji na kontach księgi głównej nie jest możliwe ze względów technicznych i organizacyjnych (dla przykładu pracownicy pionów administracyjnych, którzy byli zaangażowani w rozpatrywanie wniosków subkontowych świadczyli pracę bezpośrednio związaną z obsługą Subkont oraz Beneficjentów, jednak w strukturze organizacyjnej zostają zaszeregowani do struktury Działu Finansów i Administracji).

Mając na względzie, że system finansowo-księgowy nie jest optymalnym środowiskiem, dla rozliczenia kosztów o charakterze pośrednim stosuje się modele rozliczeniowe oparte na kluczach podziałowych, celem spełnienia wymogów związanych ze sprawozdawczością środków pochodzących z 1,5% pdoof.

Z wyjaśnień wynika wprost, że w przypadku księgowania wynagrodzeń, nie dokonano wyodrębnienia w zakresie środków 1,5% pdoof. Z tego powodu, w przypadku wynagrodzeń, nie można uznać normy art. 27 ust. 2c za wypełnioną, co ocenia się jako nieprawidłowość. Podkreśla się, że ustawodawca wymaga księgowego wyodrębniania środków pdoof. Organizacja zatem winna wypracować rozwiązania pozwalające na poszanowanie powołanej normy prawnej.

[Ocena przeznaczenia kosztów sfinansowanych ze środków pdoof]

Zbadane wydatki organizacji pokrywają się z działaniami określonymi Statutem, cytowanymi wcześniej. Także uznaje się za wydatki zgodne z celami statutowymi finansowanie z kontrolowanych środków wynagrodzeń pracowników organizacji, z uwagi na fakt, że pracownicy obsługują procesy związane z subkontami beneficjentów, co w istocie stanowi misję Fundacji.

[Omyłki w ewidencji księgowej]

W rejestracji kosztów w 2024 r. w ewidencji księgowej dochodziło do omyłek, co ocenia się jako nieprawidłowość.

[Udział kosztów ze środków pdoof w całości kosztów organizacji w 2024 r.]

Biorąc pod uwagę, że łączna kwota kosztów Fundacji, wykazana w sprawozdaniach: finansowym i merytorycznym za 2024 r., wyniosła 36 354 150,66 zł, wysokość kosztów z 1,5% pdoof stanowi 33,6% wszystkich kosztów.

Pozostałe ustalenia.

Ustalono, że:

- ze środków 1,5% pdoof nie dokonywano zakupów środków trwałych, nie finansowano inwestycji i remontów. Natomiast mając na uwadze *Regulamin Serwisu Subkont JiM oraz nowy Katalog Kosztów Refundowanych* organizacja zrefundowała / opłaciła na rzecz beneficjentów 65 faktur za remonty na kwotę 161 760,97 zł;
- ze środków 1,5% pdoof nie pokrywano kosztów związanych z działalnością wolontariuszy organizacji;
- organizacja prowadziła działania promocyjne / reklamowe.

Przedmiotowe koszty odnotowywano były na odrębnych kontach księgowych, czym wypełniono wymóg art. 27 ust. 2c ustawy OPP: organizacja pożytku publicznego wyodrębnia w ewidencji księgowej środki, o których mowa w ust. 2, w tym wysokość środków wydatkowanych na promocję 1,5% podatku dochodowego od osób fizycznych, o której mowa w art. 27c ust. 1.

Natomiast nie został zachowany wymóg z art. 27c ust. 1 ustawy OPP: promocja prowadzona przez organizację pożytku publicznego, polegająca na publicznym zachęcaniu

do przekazania 1,5% podatku dochodowego od osób fizycznych, bez względu na formę dotarcia do podatnika, zawiera w szczególności informację o jej finansowaniu lub współfinansowaniu ze środków finansowych pochodzących z 1,5 % podatku dochodowego od osób fizycznych – co stanowi nieprawidłowość. Wyjaśniono, że powyższe nie było działaniem celowym, ani zatajeniem źródeł finansowania oraz że wdrożono już rozwiązania pozwalające na dopełnienie analizowanego wymogu w przyszłości. Przyjmuje się złożoną deklarację;

- organizacja udostępniała w 2024 r. program komputerowy służący do rozliczeń podatkowych. Program dawał możliwość wyboru innej OPP do przekazania środków 1,5% pdoof, co wypełniało wymóg art. 27c ust. 2 ustawy OPP: programy komputerowe umożliwiające podatnikowi podatku dochodowego od osób fizycznych wypełnienie zeznania podatkowego dodatkowo zawierają informację o: 1) możliwości swobodnego wyboru i przekazania 1,5% podatku dochodowego od osób fizycznych organizacji pożytku publicznego albo 2) braku swobodnego wyboru i przekazania 1,5% podatku dochodowego od osób fizycznych organizacji pożytku publicznego²⁹;
- w odniesieniu do dyspozycji art. 27aa ustawy OPP, określającej, że:
 - organizacja pożytku publicznego, która została uwzględniona w wykazie, o którym mowa w art. 27a, nie może wzywać do przekazania lub przekazywać środków finansowych pochodzących z 1,5% podatku dochodowego od osób fizycznych na rzecz organizacji pożytku publicznego, które nie zostały uwzględnione w tym wykazie,
 - organizacja pożytku publicznego, która nie została uwzględniona w wykazie, o którym mowa w art. 27a, nie może wzywać do przekazania środków finansowych pochodzących z 1,5% podatku dochodowego od osób fizycznych za pośrednictwem organizacji pożytku publicznego, która została uwzględniona w tym wykazie;

poinformowano, że Fundacja nie korzystała z uprawnień przysługujących na podstawie powołanych przepisów prawa, w tym Fundacja nie otrzymywała środków 1,5% pdoof od innych OPP. Podano również: *Nasi beneficjenci korzystają z terapii czy rehabilitacji oferowanych przez różne fundacje. Fundacja Jim refunduje i opłaca faktury, które zostały wystawione na Beneficjenta przez inne fundacje, tak samo jak każdą inną fakturę. W żaden inny sposób nie przekazujemy środków z 1,5% od podatku innym organizacjom OPP. Serwis subkont dedykowany jest osobom fizycznym i żadna fundacja nie może być opiekunem subkonta.* Przyjęto powołane wyjaśnienia;

- w kwestii wymogu art. 20 ust. 1 pkt 6 ustawy OPP, stanowiącego, że statut lub inne akty wewnętrzne organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 pkt 1 i 4, zabraniają:
 - a) udzielania pożyczek lub zabezpieczania zobowiązań majątkiem organizacji w stosunku do jej członków, członków organów lub pracowników oraz osób, z którymi członkowie, członkowie organów oraz pracownicy organizacji pozostają w związku małżeńskim, we wspólnym pożyciu albo w stosunku pokrewieństwa lub powinowactwa w linii prostej,

29 Okazano wydruk z programu z informacją o braku możliwości swobodnego wyboru OPP.

pokrewieństwa lub powinowactwa w linii bocznej do drugiego stopnia albo są związani z tytułu przysposobienia, opieki lub kurateli, zwanych dalej „osobami bliskimi”,

b) przekazywania ich majątku na rzecz ich członków, członków organów lub pracowników oraz ich osób bliskich, na zasadach innych niż w stosunku do osób trzecich, w szczególności, jeżeli przekazanie to następuje bezpłatnie lub na preferencyjnych warunkach,

c) wykorzystywania majątku na rzecz członków, członków organów lub pracowników oraz ich osób bliskich na zasadach innych niż w stosunku do osób trzecich, chyba że to wykorzystanie bezpośrednio wynika z celu statutowego,

d) zakupu towarów lub usług od podmiotów, w których uczestniczą członkowie organizacji, członkowie jej organów lub pracownicy oraz ich osób bliskich, na zasadach innych niż w stosunku do osób trzecich lub po cenach wyższych niż rynkowe

– ustalono, że zapisy Statutu odzwierciedlają normy ustawowe;

- na podstawie art. 23 ust. 6 ustawy OPP organizacja pożytku publicznego zamieszcza zatwierdzone sprawozdanie finansowe i sprawozdanie merytoryczne ze swojej działalności, o których mowa w ust. 1 i 2, w terminie do dnia 15 lipca roku następującego po roku, za który składane jest sprawozdanie finansowe i merytoryczne, na stronie podmiotowej Narodowego Instytutu w Biuletynie Informacji Publicznej. Zamieszczenia sprawozdań dokonano w ustawowym terminie³⁰.

5. Dokumentacja dotycząca wydatków pokrywanych ze skontrolowanych środków finansowych.

Zbadane zostały dowody księgowe:

- komplety dowodów księgowych dotyczących zrefundowania przez Fundację wydatków poniesionych przez beneficjentów oraz zapłaty przez Fundację wydatków, na które dowody poniesienia zostały przedstawione przez beneficjentów. Skontrolowana kwota wydatków: **189 689,74 zł**;
- dotyczące kosztów promocji / reklamy organizacji – na kwotę **14 048,35 zł**;
- z tytułu wynagrodzeń pracowników Fundacji na podstawie umów o pracę i umów cywilnoprawnych: kwota: **670 180,05 zł**.

Zatem łączna kwota zbadanych wydatków organizacji sfinansowanych ze środków 1,5% podoof wyniosła **873 918,14 zł**.

Stwierdzono, że:

- w ramach dokumentacji dotyczącej refundacji / zapłaty, Fundacja zgromadziła dokumentację medyczną dotyczącą beneficjentów, np. orzeczenia o stopniu niepełnosprawności.

W związku z prowadzeniem dokumentacji w systemie elektronicznym (i przesyłaniem dokumentów przez beneficjentów w formie elektronicznej) udzielono wyjaśnień w zakresie weryfikacji autentyczności i wiarygodności dokumentów, w tym medycznych:

Orzeczenie o niepełnosprawności wydaje Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności, a dokument potwierdzony jest zawsze podpisem i pieczętą lekarza

30 <https://sprawozdaniaopp.niw.gov.pl/>

orzecznika. Diagnoza lekarska musi zostać potwierdzona pieczętką oraz podpisem lekarza wystawiającego dokument.

Fundacja może zweryfikować autentyczność dokumentów finansowych, jeśli jest na nich pieczętka lub podpis osoby wystawiającej, jednak to Opiekun subkonta musi każdorazowo poświadczyć autentyczność dodanego do wniosku dokumentu, akceptując poniższą klauzulę podczas opisywania dokumentu:

„Świadomy odpowiedzialności karnej w szczególności za fałszowanie dokumentów, poświadczenie nieprawdy, wyłudzenie poświadczenia nieprawdy, użycie dokumentu poświadczającego nieprawdę oraz oszustwo, oświadczam, że

1)podane w Profilu Użytkownika i wszelkiej dokumentacji informacje stanowią rzetelne oraz prawdziwe dane stanowiące rzeczywistą podstawę do uzyskania pomocy w ramach działalności statutowej Fundacji JiM

2)przedłożona przeze mnie dokumentacja została sporządzona i podpisana przez uprawniony do tego podmiot, a informacje w niej zawarte przedstawiają okoliczności rzeczywiste

3)faktura/rachunek objęta wnioskiem o refundację/zapłatę nie została lub/nie będzie zrefundowana przez inny podmiot niż Fundacja JiM”.

Odnosząc się do stanu faktycznego i wyjaśnień w aspekcie gromadzenia dokumentacji medycznej, zauważa się, że co do zasady była ona gromadzona prawidłowo. Wystąpiły jednak przypadki, w których brak było części dokumentu medycznego.

Zauważenia wymaga, iż takie sytuacje, w których nie weryfikowano dostatecznie autentyczności czy kompletności dokumentu, mogą narazić Fundację na ryzyko wadliwego przeznaczenia środków finansowych. Poza tym kontrola zauważa, że obsługa całego procesu zapłaty / refundacji w systemie elektronicznym generuje ryzyko, że w ww. systemie beneficjenci / ich opiekunowie prawni mogą zamieszczać dokumenty nieautentyczne.

W opisanym względzie organizacja powinna rozważyć rewizję systemu weryfikacji autentyczności dokumentacji medycznej³¹;

- w ramach dokumentacji dotyczącej refundacji / zapłaty, beneficjenci przesyłali wnioski o refundację / zapłatę. Wnioski przekazywane były w formie elektronicznej poprzez wypełnienie odpowiednich pól w systemie elektronicznym. Nie występuje forma wniosków papierowych³²;

31 Opisana kwestia odnosi się nie tyle do samego funkcjonowania systemu subkont, co do którego kontrola nie dopatrzyła się wadliwości, lecz do systemu weryfikacji dokumentacji pod kątem jej kompletności i autentyczności. W opinii kontroli w przypadku utrzymania obecnego modelu weryfikowania wniosków, należy przynajmniej zwrócić uwagę pracownikom weryfikującym wnioski, w zakresie pogłębionej analizy wniosków i załączonych do nich dokumentów.

Analizowana kwestia została poruszona w piśmie Prezesa Zarządu Fundacji z 9 lutego 2026 r., ujęta jako zastrzeżenia do ustaleń kontroli. Stanowiskiem wobec zastrzeżeń z 24 lutego 2026 r. zastrzeżenia zostały przyjęte do wiadomości. Prezes Zarządu Fundacji zawarł szeroką argumentację na temat, m.in. dodatkowych kosztów organizacji w sytuacji wdrażania poszerzonej kontroli dokumentacji przekazywanej przez beneficjentów. Ewentualne decyzje w opisywanych kwestiach należą oczywiście do organów Fundacji; niemniej jednak zaznacza się, że to właśnie organy Fundacji ponoszą odpowiedzialność za ewentualne nieprawidłowe gospodarowanie środkami podoof.

32 Z uwagi na elektroniczną formę wniosków kontrola zbadała komplety dokumentacji dotyczącej zapłaty / refundacji jednak bez badania samych wniosków. Powyższe kontrola uznała za wystarczające, bowiem jak wynika z materiałów okazanych przez Fundację, wnioski obejmują wyłącznie podstawowe dane: imię i nazwisko właściciela subkonta, numer rachunku bankowego, kwotę łączną kosztów do zapłaty / refundacji. Wskazane dane możliwe były do ustalenia w oparciu o dokumenty załączone do wniosków elektronicznych.

- z wyjaśnień wynika, że poniesienie kosztów przez beneficjentów jest weryfikowane 2-stopniowo: 1) sprawdzenie, czy na dokumencie finansowym znajduje się adnotacja o płatności; 2) jeżeli z dokumentu finansowego nie wynika, czy dokonano płatności – wnioskodawca musi dołączyć do wniosku potwierdzenie zapłaty;
- wydatki organizacji związane z refundacją / zapłatą zostały potwierdzone przelewami bankowymi odpowiednio do: beneficjentów / podmiotów, od których zakupiono produkty / usługi. System elektroniczny stosowany do obsługi subkont beneficjentów zawiera dane w zakresie przelewów bankowych;
- w ramach dokumentacji dotyczącej refundacji / zapłaty, poszczególne dowody księgowe nie były rejestrowane odrębnie w ewidencji księgowej, lecz zbiorczo – przeważnie 1 raz w miesiącu. Zaewidencjonowana operacja gospodarcza została opisana w systemie księgowym jako *Rozliczenie refundacji wg excel*. Wyjaśniono, że poszczególne dowody księgowe nie stanowią części ksiąg rachunkowych Fundacji. Dokumenty te są ewidencjonowane w serwisie Subkont.
Na koncie księgowym kosztowym 409-03-01 stwierdzono zarejestrowanie w 2024 r.:
 - 12 ww. operacji gospodarczych (największa zaksięgowana kwota: 1 830 050,41 zł);
 - 1 operację o nazwie: *Korekta refundacji (...)* na kwotę [-] 1 800 zł;
 - 2 operacje o nazwie: *Przeksięgowanie z rozliczeniem darowizny* na kwoty: 1 100 zł , 1 780 zł;
 - 1 operację o nazwie: *Zamknięcie konta 409-03-01* (związaną z rozliczeniem salda konta na koniec 2024 r., kwota: 10 079 151,13 zł);
- kontrola stwierdziła, że poszczególne, np. faktury / rachunki, nie są traktowane przez Fundację jako odrębne dowody księgowe.

Tymczasem zgodnie z *Polityką rachunkowości* Fundacji (pkt 1.4: *Zasady ewidencji dokumentów księgowych*) faktury, rachunki, noty i inne dokumenty finansowe wpływające do Fundacji (dział finansów i administracji) są ewidencjonowane w dzienniku korespondencji przychodzącej, każdy dokument oznaczany jest datą wpływu. W przypadku przekazania dokumentu wymienionego w pkt 1 przez dostawcę (wykonawcę) bezpośrednio do pracownika Fundacji obsługującego transakcję lub będącego bezpośrednio odbiorcą towaru lub usługi, pracownik zobowiązany jest przekazać ten dokument niezwłocznie do działu finansów i administracji celem zaewidencjonowania w dzienniku korespondencji przychodzącej.

Wyjaśniono w poruszonej kwestii:

Wpływające do Fundacji dokumenty przedkładane w ramach wniosków o refundację wystawiane są na osoby fizyczne - beneficjentów programu, a nie na Fundację. Dokumenty te nie stanowią zatem dowodów księgowych Fundacji w rozumieniu ustawy o rachunkowości ani Polityki Rachunkowości, gdyż nie dokumentują operacji gospodarczej, której stroną jest Fundacja. Dokumenty te mają charakter pomocniczy i merytoryczny i są ewidencjonowane w systemie Subkonto, który służy obsłudze procesu refundacyjnego.

Na podstawie otrzymanych obcych dowodów i przyznaniu refundacji tworzona jest nota refundacyjna wystawiana przez Fundację po przyznaniu refundacji. Nota ta jest importowana do systemu księgowego w formie tzw. paczki refundacyjnej i ujmowana w księgach

rachunkowych zgodnie z obowiązującym planem kont. Nota zawarta w paczce księgowana jest: strona Wn konto 390-2 noty, strona Ma konta 203 - rozrachunki Tysiąca Dzieci. Następnie na podstawie wystawionych paczek refundacyjnych następuje zbiorcze księgowanie wg. zestawienia excel raz w miesiącu na konta, strona Wn 409-03-01 refundacje 1,5, strona Ma konto 390-2 noty.

Zastosowany sposób ewidencji zapewnia kompletność, rzetelność i możliwość uzgodnienia zapisów księgowych, a także pozwala na ograniczenie liczby zapisów na kontach kosztowych poprzez zbiorcze księgowanie kosztów refundacji raz w miesiącu.

W związku z powyższym zapisy Polityki rachunkowości dotyczące ewidencji dokumentów księgowych odnoszą się do dokumentów stanowiących dowody księgowe Fundacji i nie mają zastosowania do dokumentów wystawionych na beneficjentów, które nie są ujmowane bezpośrednio w księgach rachunkowych.

Kontrola przyjmuje wyjaśnienia odnoszące się do mechanizmu refundacji – w tym przypadku dowody księgowe wystawione mogą być istotnie na rodziców / opiekunów prawnych podopiecznych bądź samych podopiecznych. Jednakże w przypadku mechanizmu zapłaty może być inaczej. Zatem w ocenie kontroli Fundacja powinna przeprowadzić rewizję podejścia do dowodów księgowych;

- w przypadku niektórych kontrolowanych wydatków przedstawiciel Fundacji udzielił wyjaśnień, m.in. w zakresie przeznaczenia wydatków pod kątem statutowych celów Fundacji, do których odniesiono się szerzej w protokole kontroli;
- w aspekcie ewentualnych zasad opisywania dowodów księgowych i funkcjonowania w organizacji systemu dowodów księgowych podano:

Elektroniczny system obiegu dokumentów, w tym dokumentów kosztowych (faktur, rachunków itd.) to narzędzie wykorzystywane w Fundacji Jim, które pozwala rejestrować, opisywać, przekazywać, konsultować, weryfikować, akceptować wieloetapowo, kontrolować, archiwizować dokumenty księgowe, które stanowią podstawę ponoszonych kosztów w danym roku obrachunkowym, w tym wydatków finansowanych z 1,5% pdoof.

Zasady opisywania oraz procesy akceptowania dokumentów kosztowych/zakupowych dowodów księgowych, w tym dokumentów kosztowych finansowanych ze środków 1,5% pdoof podlegają procedurze „Obiegu faktur” oraz wewnętrznym regulacjom. Celem niniejszej procedury jest uporządkowanie wszystkich działań dotyczących procesu obiegu faktur oraz opisu dokumentów księgowych. Proces został zaplanowany tak, aby zapewnić prawidłowy i sprawny obieg faktur poprzez uporządkowanie wszystkich jego etapów i wyznaczenie osób odpowiedzialnych za poszczególne czynności opisywania oraz akceptowania dowodów księgowych, zgodnie z posiadanymi uprawnieniami stanowiskowymi.

Fundacja dochowuje należytej staranności w odniesieniu do opisywania wszystkich dowodów księgowych, w tym także w odniesieniu do wydatków finansowanych z 1,5% pdoof, przez co sprawdzanie i kwalifikacja dowodów księgowych do ujęcia w księgach rachunkowych oraz zatwierdzanie faktur kosztowych przez płatnością odbywa się w oparciu o wieloetapowy proces akceptacji, w który zaangażowane są różne osoby.

Niniejsze osoby weryfikują i zatwierdzają dokumenty kosztowe pod kątem: merytorycznym, formalnym, systemowym, rachunkowym oraz autoryzującym płatności. Procedura „Obiegu faktur” zawiera kompletny sposób postępowania oraz zasady, które należy zachować opisują i akceptują dowody księgowe, w tym także wydatki finansowane z 1,5% pdoof. Narzędzie, którym jest system elektronicznego obiegu dokumentów, wspiera funkcjonowanie procedury „Obiegu faktur” przez co nie jest możliwe pominięcie poszczególnych etapów opisywania i akceptacji dokumentu księgowego. Proces „Obiegu faktur” stanowiący zbiór zasad opisywania dowodów księgowych, posiada wewnętrzny system kontroli oraz podlega rocznym audytom wewnętrznym prowadzonym w Fundacji Jim. Stanowi on także zakres corocznych kontroli biegłego rewidenta.

Kontrola przyjmuje złożone wyjaśnienia.

Dokumentację finansowo-księgową w skontrolowanym zakresie uznaje się jako prowadzoną co do zasady w sposób uporządkowany.

Analiza skontrolowanych dowodów księgowych prowadzi do wniosku, że wydatki wpisują się w statutową działalność organizacji.

6. Podsumowanie ustaleń kontroli.

Ustalenia kontroli, oparte o: zbadaną dokumentację organizacji (w tym dowody księgowe), wyjaśnienia udzielone przez przedstawiciela Fundacji wskazują na:

- realizowanie, przez organy Fundacji, kompetencji wynikających z ustawy OPP i ze Statutu, z zastrzeżeniem dotyczącym niewprowadzenia regulaminu działania Zarządu oraz nieudzielania Zarządowi, przez Radę, absolutorium;
- wprowadzenie i funkcjonowanie internetowego systemu subkont, który umożliwia gromadzenie i wydatkowanie środków 1,5% pdoof zgromadzonych przez podopiecznych.

W tym miejscu kontrola zauważa, że skala prowadzonej przez Fundację działalności jest bardzo duża (na koniec kontrolowanego roku aktywnych było 5 249 subkont beneficjentów, wysokość kosztów sfinansowanych ze środków 1,5% pdoof w 2024 r.: 12 216 505,34 zł);

- zlecenie zewnętrznemu podmiotowi audytorskiemu przeprowadzenia badania sprawozdania finansowego za 2024 r., co zasługuje na szczególną pozytywną opinię kontroli;
- wykazywanie w sprawozdawczości organizacji, zarówno po stronie przychodów ze środków 1,5% pdoof jak i wydatków sfinansowanych ze środków 1,5% pdoof, niejednorodnych kwot;
- przypadki błędnych operacji księgowych w ramach kontrolowanych środków finansowych;
- konieczność wprowadzenia w nazewnictwie kont księgowych oznaczenia: 1,5% pdoof – w przypadku tych kont, które w istocie służą do rejestracji operacji gospodarczych w ramach środków 1,5% pdoof – celem zapewnienia przejrzystości ewidencji księgowej;
- w ramach próby kontrolnej zbadanej dokumentacji księgowej stwierdzono ewidencjonowanie przychodów i kosztów ze środków 1,5% pdoof na odrębnych kontach księgowych, co stanowi realizację dyspozycji art. 27 ust. 2c ustawy OPP – wyjątek stanowi grupa kosztów związanych z wynagrodzeniami pracowników Fundacji.

Dodatkowo z ogólnego oglądu strony wydatkowej organizacji wynika, że niektóre inne rodzaje kosztów także nie były wyodrębniane księgowo pod kątem źródeł finansowania. Wobec powyższego w opisaney kwestii Fundacja winna rozważyć zmianę modelu księgowania kosztów finansowanych ze środków 1,5% pdoof, pod takim kątem, aby przestrzegać normy art. 27 ust 2c ustawy OPP;

- potwierdzenie wydatkowania na cele statutowe Fundacji zbadanych środków finansowych 1,5% pdoof w kwocie **873 918,14 zł**³³, co wypełnia dyspozycję art. 27 ust. 2 ustawy OPP: otrzymane przez organizację pożytku publicznego środki finansowe pochodzące z 1,5% pdoof mogą być wykorzystane wyłącznie na prowadzenie działalności pożytku publicznego;
- w odniesieniu do wydatków związanych z promocją / reklamą organizacji, stwierdzono wypełnienie norm ustawy OPP odnoszących się do takiego rodzaju wydatków oraz do materiałów promocyjnych / reklamowych, z wyjątkiem normy art. 27c ust. 1 ustawy OPP;
- zastrzeżenia kontroli w odniesieniu do procesu gromadzenia i weryfikowania dokumentacji medycznej;
- prowadzenie dokumentacji finansowo-księgowej co do zasady w sposób należyty.

Organy Fundacji są odpowiedzialne za stany faktyczne stanowiące podstawę do opisanych wniosków.

Zalecenia pokontrolne.

Na podstawie ustaleń kontroli zobowiązuję organizację do:

- 1) przestrzegania Statutu Fundacji w zakresie ustalenia wewnętrznego regulaminu działania Zarządu oraz udzielania Zarządowi, przez Radę, absolutorium;
- 2) należytego realizowania procesów sprawozdawczych organizacji, w tym wykazywania w sprawozdaniach jednolitych i prawidłowych danych finansowych;
- 3) ewidencjonowania operacji gospodarczych związanych ze środkami pdoof na wyodrębnionych i odpowiednio nazwanych kontach ewidencji księgowej [zmiana modelu ewidencjonowania kosztów poniesionych ze środków 1,5% pdoof];
- 4) wyeliminowania omyłek w ewidencji księgowej organizacji;
- 5) w zakresie promocji OPP – dochowywanie wymogu określonego w art. 27c ust. 1 ustawy OPP.

[Rekomendacje z kontroli]

Ponadto **zachęcam** Fundację do:

- rozważenia rewizji systemu weryfikacji autentyczności dokumentacji medycznej przesyłanej przez beneficjentów organizacji;
- rewizji podejścia do dokumentacji finansowej (dowodów księgowych) w świetle ustaleń kontroli opisanych w niniejszym dokumencie pokontrolnym.

Pouczenie:

Zgodnie z art. 32 ustawy OPP wystąpienie pokontrolne zawiera ocenę stanu faktycznego wynikającą z ustaleń zawartych w protokole kontroli, w tym opis ustalonych uchybień, z uwzględnieniem przyczyn ich powstania, zakresu, skutków oraz osób odpowiedzialnych za ich powstanie, a także termin usunięcia uchybień, nie krótszy niż 30 dni od dnia doręczenia wystąpienia pokontrolnego.

Wobec powyższego zwracam się o przedłożenie stosownej informacji w terminie **40 dni** od dnia doręczenia wystąpienia pokontrolnego.

WOJEWODA ŁÓDZKI

Dorota Ryl